

[*Bilans polityki zagranicznej USA po dwóch kadencjach Busha*]

MARCIN ZABOROWSKI

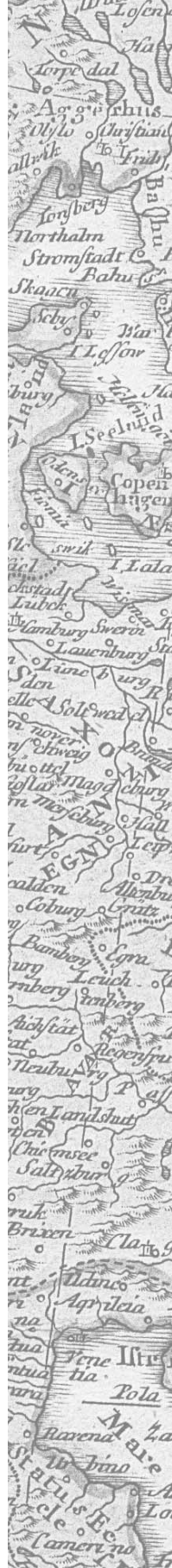
18 Dziedzictwo rewolucji Busha

Polityka zagraniczna George W. Busha, choć rewolucyjna w kontekście powojennym, jest zgodna z ideologią amerykańskiego nacjonalizmu i hegemonizmu. O ile dwóch poprzedników Busha zajmowało się głównie kwestiami związanymi z zimną wojną, o tyle on sam był pierwszym prezydentem, który stanął wobec szeregu zupełnie nowych zadań. Czuł się przy tym swobodnie w sytuacji hegemonii USA i nie odczuwał instynktownego przywiązania do sojuszy i organizacji, które charakteryzowało jego poprzedników od czasu zakończenia II wojny światowej. To zerwanie z powojenną tradycją polityki zagranicznej USA stanowi sedno rewolucji Busha.

JAN TOKARSKI

46 Neokonserwatywna polityka zagraniczna USA: historia, terażniejszość, perspektywy

Wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych stawiają na wokandy pytanie o przyszłą politykę zagraniczną tego państwa. W szczególności zaś o to, jaki wpływ na nią będą mieli tzw. neokonserwatyści – nurt w amerykańskiej myśli politycznej posiadający, jakoby, decydujący wpływ na działania odchodzącej administracji George'a W. Busha. Kim jednak właściwie są przedstawiciele neokonserwatywnego środowiska? Czy faktycznie dowodzili amerykańską polityką zagraniczną w ostatnich latach?

MARCIN KACZMARSKI

69 Więcej ciągłości niż zmiany. Stany Zjednoczone w okresie rządów George'a W. Busha oczami rosyjskich komentatorów

Rosyjskie postrzeganie Stanów Zjednoczonych oscyluje między dwiema skrajnościami: od adoracji do totalnej krytyki i utożsamiania USA z „imperium zła”. Niniejszy tekst ukazuje percepcję USA w środowisku czasopisma „Rosja w globalnej polityce”, które jest obecnie najbardziej uznanym środowiskiem intelektualnym w Rosji i poza jej granicami, a ponadto w sposób zauważalny wpływa na politykę zagraniczną Kremla. Nie jest to zatem tekst o rosyjskim antyamerykanizmie, lecz o tym, które z problemów amerykańskiej rzeczywistości i polityki zagranicznej są w Rosji najbardziej dostrzegane i jaka jest ich ocena.

[Przyszłość relacji atlantyckich]

IVAN KRASTEV

85 Kryzys pozimnowojennego ładu europejskiego. Co zrobić z nowym apetytem Rosji na konfrontację z Zachodem?

Europa pozimnowojenna jest już historią. Nową rzeczywistość Europy stanowi rozszerzona Unia Europejska oraz odradzająca się Rosja, która chce być postrzegana jako model alternatywny w stosunku do UE. Ponowna instytucjonalizacja ładu europejskiego jest teraz niezbędna, aby łagodzić konfrontację Moskwy z Brukselą i stanowi jedyną przeciwwagę możliwości odrodzenia się w Europie stref wpływów. W interesie Brukseli leży podjęcie inicjatywy i włączenie Rosji do dialogu nad instytucjonalnymi podstawami zachwianego ładu europejskiego. Potrzebujemy nowego ładu, który nie tylko pozwoli na współistnienie ponowoczesnej Unii Europejskiej z Rosją postimperialną, ale też sprawi, że współistnienie to będzie się opierało na zasadach Rady Europy.

ANDREW MICHTA

103 Europa Północna i Środkowa pomiędzy NATO i Unią Europejską

Różnice w politykach bezpieczeństwa krajów położonych wzdłuż północnych krańców UE i NATO odzwierciedlają głębsze podziały w Europie, które wykraczają poza wprowadzony przez sekretarza obrony USA Donalda Rumsfelda podział Europy na „nową” i „starą” w kontekście drugiej wojny w Iraku. W stosunkach Stanów Zjednoczonych z Europą wkroczyliśmy zatem na niezbadane terytorium. Nowa dynamika bezpieczeństwa transatlantyckiego wywodzi się z rozbieżnych interesów i odmiennego podejścia strategicznego do bezpieczeństwa w Ameryce i Europie. W Europie Północnej i Środkowej różnice w poglądach na temat bezpieczeństwa są spowodowane zarówno względami geostrategicznymi, jak i odmiennym dziedzictwem historycznym.

OLAF OSICA

122 O stosunkach polsko-amerykańskich

Po latach politycznej prosperity relacje polsko-amerykańskie znalazły się w próżni. Projekt obrony przeciwrakietowej jedynie na moment przywrócił polityczną treść we wzajemnych kontaktach. Polska i USA pozostają złączone sojuszem w ramach NATO, a odbudowa amerykańskiej pozycji i skuteczności w polityce światowej *per saldo* przełoży się na poprawę środowiska bezpieczeństwa Europy i Polski. Ale rozwijane od połowy lat 90. partnerstwo – wartość dodana do członkostwa Polski w NATO – wypaliło się.

[*Jak powstawał Traktat Północnoatlantycki*]

ESCOTT REID

137 Czas strachu i nadziei. Powstawanie Traktatu Północnoatlantyckiego 1947-1949 (wybrane rozdziały)

Traktat Północnoatlantycki z 1949 r. dał początek pierwszemu sojuszowi, który zespolił obszar północnoatlantycki w czasie pokoju. W 1949 r. sojusz posiadał przeważającą siłę nad każdym potencjalnym przeciwnikiem lub kombinacją przeciwników; nie była to siła dla obrony, ale siła wymuszająca porażkę i dlatego działała odstrasżająco. Wcześniej porównywalny wielki sojusz został stworzony w czasie pokoju w 1815 r. po Waterloo [...]. Przetrwał on jedynie siedem lat. [Ze wstępu]

[*Bezpieczeństwo energetyczne Europy*]

ARTUR LORKOWSKI, MARCIN NOWACKI

183 Traktatowe uwarunkowania rozwoju polityki energetycznej UE

Choć traktat z Lizbony wprowadza przepisy dedykowane polityce energetycznej UE, nie stanowi on przełomu z punktu widzenia rozwoju tej polityki. Traktat nie przekazuje bowiem na poziom UE kompetencji w zakresie bezpieczeństwa dostaw surowców energetycznych, potwierdzając wyłączną kompetencję państw członkowskich w tym obszarze. Równocześnie, brak traktatu z Lizbony nie będzie barierą dla rozwoju pozostałych elementów wspólnotowej polityki energetycznej (w zakresie liberalizacji rynku i polityki klimatycznej), o ile instytucje UE, a przede wszystkim państwa członkowskie, nadal będą wykazywały wolę działania w tym kierunku.

[Recenzje]

MAREK A. CICHOCKI

219 Imperium nowego typu

JAN ZIELONKA, *Europa jako imperium. Nowe spojrzenie na Unię Europejską*, Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2007.

RAFAŁ TRZASKOWSKI

226 Teorie dla wymagających

JACEK CZAPUTOWICZ, *Teorie stosunków międzynarodowych. Krytyka i systematyzacja*, Warszawa: PWN Wydawnictwo Naukowe, 2007.

EWA KLIMOWICZ

229 W poszukiwaniu nowej roli Francji w rozszerzonej Europie

CHRISTIAN LEQUESNE, *La France dans la nouvelle Europe, assumer le changement d'échelle*, Paris: Presses de Sciences Po, 2008.

[Noty o autorach]

